

EU-NYTT/ INFO FRÅN KEMI

Nya kemikaliemyndigheten i startgroparna

EU:s nya kemikaliemyndighet i Helsingfors har anställt fyra direktörer och kommit igång med arbetet att guida företagen in i EU:s nya kemikalielagstiftning, Reach.

Den nya myndigheten, kallad Echa, har bland annat anställt en direktör med ansvar för den avgörande förregistreringen och registreringen av kemikalier som är en stor och viktig del i Reach. Myndigheten har även kommit ut med riktlinjer för kemiska säkerhetsrapporter, CSR, en sorts mini-riskvärdering som måste skickas in vid registrering av substanser som produceras i en volym på tio ton eller mer. Echa har även publicerat ändringar i annex till Reach-lagstiftningen som handlar om undantag från registreringsskyldigheten. Det är **nu** möjligt att förregistrera kemikalier som omfattas av Reach via Internet, i ett system som kallas Reach-IT. Se nedan.

Källa: Miljöaktuellt 2008-08-11

Gratis förhandsregistrering före 1 december 2008

Före första december kan företag göra en enkel förhandsregistrering av kemikalier i sin verksamhet till EU:s kemikaliemyndighet. Sedan måste man göra en fullständig registrering som är avgiftsbelagd.

Foto: Göran Jansson

Sedan EU:s kemikalielagstiftning Reach trädde i kraft den 1 juni kan företag förhandsregistrera sin användning av kemiska ämnen som redan finns på marknaden, så kallade infasningsämnen. Det gäller företag som vill utnyttja de tidsfrister som ges för registrering av sådana ämnen som redan finns på marknaden. Om ingen förhandsregistrering görs före 1 december får företaget inte fortsätta tillverka eller importera det aktuella ämnet utan att först göra en fullständig, avgiftsbelagd registrering.

Möjligheten att förhandsregistrera gäller företag som tillverkar eller importerar kemiska ämnen eller varor som avger sådana ämnen om den årliga mängden är ett ton eller mer per år. Förhandsregistreringen innebär att en mindre mängd uppgifter om ämnet lämnas till den europeiska kemikaliemyndigheten ECHA och kan göras elektroniskt på myndighetens webbplats. Lästips se sista sidan.

Källa: m-plus nr 8 juni 2008

Användning av PFOS förbjuds

Det kemiska ämnet perfluoroktansulfonat (PFOS) förbjuds från 27 juni 2008.

Från och med den 27 juni är det förbjudet att använda PFOS samt ämnen som kan brytas ned till PFOS i kemiska produkter. Ämnet hör till gruppen perfluorerade organiska ämnen och används för sina vatten-, fett och smutsavvisande egenskaper i bland annat impregnerat papper och textil, rengöringsmedel och brandsläckningsskum. Bland de användningsområden som undantas från förbudet finns fotografisk och fotolitografisk industri, förkromning och hydrauloljor inom flygindustrin. Läs mer under: <http://www.kemi.se/templates/News.aspx?id=5337>

Källa: m-plus nr 8 juni 2008.

Förbud mot kvicksilverexport – men inte import

Nu blir det förbjudet att exportera kvicksilver från EU. Att importera den giftiga metallen går däremot fortfarande bra.

Europaparlamentet (EP) och EU-ländernas regeringar är överens om att från mars 2011 förbjuda export av metalliskt kvicksilver och blandningar av sådant som innehåller minst 95 procent andra ämnen. Också kvicksilverklorid och kvicksilveroxid förbjuds. Ett förslag från EP att få med produkter som innehåller kvicksilver och som redan finns inom EU – till exempel termometrar, lysrör, elektriska komponenter och andra mätinstrument – förkastades. Komponenter som används för forskning och utveckling eller för medicinska och analytiska ändamål omfattas inte av förbudet. EP ville också förbjuda import av kvicksilver, vilket ministerrådet ansåg vara "opraktiskt". Kommissionen ska dock senast under 2010 undersöka om det finns ett behov av ett importförbud.

Foto: www.lagerstedtocompany.com

Parterna var överens om att höja kraven på lagring av kvicksilveravfall. Sådant ska förvaras säkert i avvaktan på slutgiltigt omhändertagande. Som lämpliga platser nämndes saltgruvor och djupa, hårda bergformationer eller speciella utrymmen ovan mark. Förordningen träder i kraft i medlemsländerna så snart de formella besluten är fattade. 2013 ska kommissionen utvärdera förordningen. Ett exportförbud för kvicksilver är i kraft i Sverige sedan 1 juli 1997 och kvick-silverhaltigt avfall ska slutförvaras i djupt bergförvar senast 2015.

Källa: *Europaparlamentets betänkande: A6-0102/2008*

Tensider minskar långsamt – krom ökar snabbt

Flera miljöfarliga tensider används fortfarande i hög utsträckning i rengöringsmedel, trots målsättningen att minska användningen av dem. Dessutom ökar användningen av krom snabbt, enligt SCB och KemI.

Användningen av tensiden LAS i tillverkning av tvättmedel har minskat sedan 90-talet, men minskningen har avtagit och användningen i svenska tvättmedel verkar ha stabiliserats kring 300 ton per år. Samtidigt har antalet produkter som innehåller ämnet ökat med 80 procent sedan 1993.

Foto: www.edu.fi/.../produktion/bilder/kemikalier.jpg

Det framgår av SCB:s och KemI:s gemensamma rapport "Miljö- och hälsofarliga kemikalier". Den visar också att användningen av rengöringsmedel ökar i hemmen. Under de senaste fem åren har rengöringsmedel avsedda för konsumenter ökat med nästan 25 procent i takt med att specialmedel för olika användningsområden har lanserats. Enligt rapporten ökar också användningen av krom i Sverige. Den inhemska produktionen har ökat från noll till 650 ton samtidigt som importen av skrot av krom har ökat kraftigt. Källa: *m-plus nr 7 maj 2008*

SKÅNENYTT – Göran Jansson informerar

Ytterligare REACH – utbildning i Skåne den 8 oktober 2008

Tillsammans med Miljösamverkan Sydost anordnar Miljösamverkan Skåne andra REACH-dag, dels om förslag till fördelning av kemikalitillsynen, dels om nytt märkningssystem GHS/CLP.

Seminarieret genomförs inom ramen för Miljösamverkans projekt *Kemikaliekontroll enligt Reach* som påbörjades under våren och som ska fortsätta till den sista december 2009. Projektets inriktning avser djupare kunskaper och mera insikt i de kommande tillsynsbehoven, såsom bättre planering och samordning av tillsynsinsatser. Anmälan till Reach-dag 2 sker via: www.miljosamverkanskane.se/Aktiviteter Kalender, Kod: 6628, sista anmälningdag den **25 september**. Välkomna!

Arbetsgruppen för projektet *Tillsyns av golfbanor* som har startat under våren 2008 har haft fyra möten och bl a diskuterat förslag till läckagekontroll med mätning/analys av dräneringsvatten, framtagande av checklista med manual och övrigt tillsynsunderlag, samt genomförande av tillsynsseminarium under november 2008. Mera info? Läs under:
http://www.m.lst.se/m/miljosamverkan_skane/Projekt_och_rapporter/Tillsyn_av_golfbanor.htm

ÖVRIGT

Kan man ta ut miljöstraffavgifter på uteblivna köldmediekontroller och rapporteringar för 2007?

Det man undrar över är alltså hur man som tillsynsmyndighet hanterar de som inte utfört läckagekontroll eller rapportering i och med övergången till den nya lagstiftningen.

Det är tveksamt om det går att påföra MSA baserat på regler som gällde i en nu upphävd lagstiftning (köldmediekungörelsen) även om i stort sett samma regel finns i den nya lagstiftningen. Att inte utföra föreskriven läckagekontroll och en försenad eller utebliven rapport är belagt med MSA. NV:s jurister bedömer att man inte kan hänvisa till en nu upphävd lagstiftning (köldmediekungörelsen) vid påförande av MSA, eftersom det saknas övergångsbestämmelser mellan köldmediekungörelsen och den nya F-gasförordningen samt att förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter fr.o.m. den 1 januari 2008 enbart hänvisar till den nya lagstiftningen.

Om tillsynsmyndigheten väljer att påföra MSA är det osäkert hur detta skulle komma att hanteras i miljödomstol. NV bedömer dock att i de fall där man tidigare haft återkommande läckage, återkommande problem med korrekt läckagerapportering etc., kan tillsynsmyndigheten använda sig av föreläggande. Detta för att följa upp de anläggningar som tidigare har visat problem. NV har lagt ut vägledning på webben kring de nya F-gasreglerna.

Mer info:

http://www.naturvardsverket.se/upload/03_lagar_och_andra_styrmedel/tillsyn_och egenkontroll/nyhetsbrevet_tillsynsnytt/tillsynsnytt_2008/TillsynsNytt_2008_03.pdf

Källa: NV:s tillsynsnytt nr 3 juni 2008

BESLUT AV INTRESSE

Miljödomstolen beslutade om krav på faromärkning av tvättmedel

Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt har meddelat dom i målet om krav på faromärkning av tvättmedelsprodukter.

Foto: apspek.com/Chemicals&Detergeants.html

Det var i februari 2004 som KemI beslutade om ett försäljningsförbud för ett 30-tal olika tvättmedel för textiltvätt eftersom tillverkarna inte följt EU:s märkningsregler som är gemensamma inom EU. Om tvättmedlet bedöms som irriterande ska det märkas med symbolen Andreaskors på orangegul botten. Fyra företag överklagade KemI:s krav på faromärkning. Domen innebär att miljödomstolen går på KemI:s linje och menar bl a att den utredning bolagen åberopat inte bygger på toxikologisk metodik eller statistiskt belagd erfarenhet. Företagen har nu fram till den 19 september 2008 på sig att märka de aktuella produkterna med faroinformation, om miljödomstolens dom inte ändras. För att Miljööverdomstolen ska ta upp ett eventuellt överklagande behöver företagen beviljas prövningstillstånd.

Källa KemI:s nyhetsarkiv 2008-08-29:

http://www.kemi.se/templates/News_5389.aspx

NYA, ÄNDRADE BESTÄMMELSER

Svensk kemikalielag anpassas till EU:s Reach

Miljöbalkens kapitel om kemiska produkter får ny form, nya straffregler införs.

Riksdagen har beslutat om svensk anpassning av Miljöbalken till EU:s nya kemikalielagstiftning Reach från den 1 juni 2008. Det innebär

att kemikalier som säljs här ska registreras, utvärderas och godkännas. I de svenska reglerna ändras de bestämmelser som strider mot EU:s lagstiftning eller som regleras i den. Bland annat ändras och kompletteras straffreglerna i 29 kapitlet. Samtidigt anpassas några förordningar till det nya kemikaliekapitlet i miljöbalken. Förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer ersätts med en ny förordning med samma namn. På grund av ändringar i EG-förordningen om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan uppdateras också förteckningen över produkter som ska anmälas till KemI för registrering i produktregistret. Förteckningen tas in som bilaga till den nya förordningen. Läs mer: http://www.kemi.se/templates/Page_2922.aspx Källa: m-plus nr 7 maj 2008

Lästips!

Effektivt system behövs för tillsyn och genomförande av Reach i Sverige

Regeringen har låtit en särskild utredare se över den svenska kemikalielagstiftningen med avseende på tillsyn, avgifter och vad som därutöver följer av den nya kemikalieförordningen Reach.

Den 30 juni mottog regeringen utredningens slutsatser, som bl.a. innehåller förslag till hur det nationella tillsynsansvaret bör fördelas mellan olika myndigheter på central, regional och lokal nivå. Tillsynens omfattning och inriktning samt utformning av systemet med kemikalieavgifter har också utretts. Enligt Ethel Forsberg, generaldirektör på KemI måste målet vara att tillsynen blir ett effektivt verktyg i den självklara ambitionen att förverkliga syftet med den nya EU-förordningen Reach, dvs. ett avsevärt bättre skydd av människors hälsa och miljö mot farliga kemikalier. Det kommer att vara viktigt med en tydlig fördelning av tillsynsansvaret och ett effektivt stöd från medlemsländerna till den europeiska kemikaliemyndigheten ECHA. Ett ökat samarbete mellan medlemsländerna när det gäller tillsyn måste också till för att främja att länderna följer Reach-förordningen, säger Ethel Forsberg. Läs mer: Pressmeddelande från regeringen <http://www.regeringen.se/sb/d/10689/a/108182> Källa: KemI:s nyhetsarkiv 2008-06-30

Förhandsregistrering enligt Reach – läs mer på ECHA:s webbplats om:

Översikt:

http://echa.europa.eu/doc/pre-registration/080527_ECHA-08-L-01-SV_TL.pdf

Praktiska steg:

http://echa.europa.eu/doc/pre-registration/080403_ECHA-08-B-01-sv_PracticalSteps-web.pdf

Frågor och svar:

http://echa.europa.eu/doc/pre-registration/pre_reg_qa_sv.pdf

Jolanta Green, Miljöavdelningen,
Sektionen för miljöskydd-industri.